הא לאכול ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר והיכי דמי בשני בני אדם מצטרף [א]ש"מ בעי רבא חישב לאכול כזית ביותר מכדי אכילת פרס מהו לאכילת גבוה מדמינן ליה או לאכילת הדיוט מדמינן ליה אמר אביי ת"ש לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר שאין אכילה והקטרה מצטרפין טעמא דלאכול ולהקטיר הא לאכול ולאכול [א] [ב]מצטרף והא הקטרה ביותר מכדי אכילת פרס הוא דלמא בהיסק גדול: לאכול כחצי זית ולהקטיר כחצי זית כשר: [ג]טעמא דלאכול ולהקטיר הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול מצטרף הא קתני רישא לאכול [ב] את שדרכו לאכול (מצטרף) את [ב] שדרכו לאכול אין שאין דרכו לא [ג] אמר רבי ירמיה הא מני [ד]רבי אליעזר היא דאמר מחשבין מאכילת אדם לאכילת מזבח ומאכילת מזבח לאכילת אדם [ה]דתנן השוחט את הזבח לאכול דבר שאין דרכו לאכול ולהקטיר דבר שאין דרכו להקטיר כשר ורבי אליעזר פוסל אביי אמר אפי' תימא רבנן ולא תימא הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול מאי [ד] קמ"ל אי דבר שדרכו לאכול קמ"ל מרישא ש"מ כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר פסול (הא כחצי זית למחר [ה] פיגול אלא) אי לאכול ולהקטיר מדוקיא דרישא ש"מ לאכול דבר שדרכו לאכול אין שאין דרכו לאכול לא השתא ומה לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול לא מצטרף לאכול ולהקטיר מיבעי לאכול ולהקטיר איצטריך ס"ד אמינא התם הוא דלאו כי אורחיה קא מחשב אבל הכא דבהאי כי אורחיה ובהאי כי אורחיה אימא ליצטרף קא משמע לן:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

כל [ו] [ז]הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה [ח]שהשחיטה כשרה בזרים ובנשים ובעבדים ובטמאים [ו] ואפילו בקדשי קדשים ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעין בבשר [י] [כ]לפיכך הן פוסלין במחשבה

הא לאכול ולאכול. לשנים דומיא דלאכול ולהקטיר שאין זית שלם לאוכל אחד מצטרף: **ביותר מכדי אכילת פרס.** לשהות בין תחילת אכילתו לסופה יותר מכדי אכילת פרס דאילו גבי כל איסורים שבתורה קיימא לן [י] דלא הויא אכילה הכא מאי: **לאכילת גבוה מדמינן לה.** דהא איתקוש לענין מחשבה אכילת גבוה ואכילת אדם כהדדי ואכילת גבוה אף ביותר מכדי אכילת פרס היא פעמים שאינו ממהר לשרוף: ה"ג [ז] **לאכול ולאכול דומיא דלהקטיר מצטרף.** והיכי דמי יותר מכדי אכילת פרס לאכול חצי זית ולחזור ולאכול חצי זית ובין זה לזה יותר מכדי אכילת פרס דומיא דהקטרה מצטרף: **דלמא.** האי להקטיר דקתני בהיסק גדול קאמר ודכוותה דוקא לאכול ולאכול דמצטרף: ה"ג מתני' **לאכול כחצי זית כו' טעמא דלאכול ולהקטיר כו' דבר שאין דרכו לאכול.** כי האי להקטיר דמתני' דקמיירי (הא) באימורים: **הא קתני רישא זה הכלל כל השוחט והמקבל לאכול דבר שדרכו לאכול כו'.** אלמא מאכילת [ח] מזבח לאדם לאו מחשבה היא: **הא מני.** הך סיפא דאיצטריך למיתני אין אכילה והקטרה מצטרפין רבי אליעזר היא: **לאכול דבר שאין דרכו לאכול.** [דהיינו] אימורין ומישב עליו חוץ למקומו או חוץ לזמנו: **אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול.** הכי דוק מיניה אכילה והקטרה אין מצטרפין לפגל [ט] הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול מצטרף ואע"ג דחשיב לתלאין: **ומאי קמ"ל.** הך סיפא אי לאו למידק מיניה הא לאכול ולאכול דבר שאין דרכו לאכול דומיא דלהקטיר מאי [י] קמשמע לן למה לי למתני אי לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול קא משמע לן כדקאמרת דמחשבת תלאין מצטרפת מרישא שמעת מינה: **ואי לאכול ולהקטיר.** כלומר ואי היא גופה קא אתא לאשמועי' דאין אכילה והקטרה מצטרפת [יא] ולאו לדיוקא [יב] דילה אתאי: **מדיוקא דרישא שמע מינה.** דקתני לאכול דבר שדרכו לאכול הויא [יג] מחשבה אבל לאכול דבר שאין דרכו לאכול לא הוי מחשבה ש"מ דאם חישב לאכול חצי זית בשר וחצי זית אימורים [יד] לא מצטרפי וכל שכן לאכול חצי זית בשר ולהקטיר חצי זית אימורין דלא מצטרפי [טו]: **השתא ומה לאכול ולאכול לא מצטרפי.** בשר ואימורים לאכול ולהקטיר מיבעיא: [טז]**הכא.** כי חישב לאכול אימורים הוא דלא מצטרף בהדי אכילת בשר משום דלאו כי אורחיה קמחשב אבל לאכול בשר ולהקטיר אימורין דבהאי כי אורחיה קמחשב כו' קמ"ל:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

כל הפסולין ששחטו שחיטתן כשרה. כדיליף בגמ' (לג.): **ובטמאים.** בטומאת שרץ קאמר שאינו מטמא כלי דלאו אב הטומאה הוא או בטומאת מת וכגון שבדק קרומית של קנה [ט] ושחט בה אבל בסכין לא שהוא מטמא את הסכין והסכין מטמא את (א) הבשר וכגון דעביד סכין אריכא ושחיט: **לפיכך הן פוסלין.** את הקרבן במחשבה אם שחטוהו (ב) במחשבה הואיל וראויין לעבודה זו מחשבתן מחשבה: וכולן

הא לאכול ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר מצטרף. וא"ת דלמא לעולם לא יצטרף [יז] ואתא למידק דלאכול ולאכול כחד גברא מצטרף ואפי' ביותר מכדי אכילת פרס וכן כתב הכי דדייק אביי דלאכול ולאכול ביותר מכדי אכילת פרס מצטרף מדקתני לאכול ולהקטיר דלמא אתא למידק דלאכול ולאכול בשני בנ"א מצטרף ויש לומר דדייק מדתלי טעמא שאין הקטרה ואכילה מצטרפין משום דהאי אכילה והאי הקטרה הא אי חשיבא הקטרה כאכילה הוה מצטרף [ט] (אי חשיבא הקטרה) אע"ג דהוי כעין שני בני אדם [יח] וביותר מכדי אכילת פרס: **ביותר** מכדי אכילת פרס מהו. וא"ת לוכח מדתנן [י] חצי זית בחוץ חצי זית למחר פסול וי"ל דדלמא בלהקטיר אע"ג דרישא קתני לאכול כזית בחוץ כזית למחר שמא בבא דחצי זית מיירי בלהקטיר דווקא: **ומאי** קמ"ל אי לאכול ולאכול שדרכן [יט] לאכול כו'. תימה טובא קמ"ל כדדייק אביי גופיה לעיל לאכול ולאכול בשני בני אדם וביותר מכדי אכילת פרס:

הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן

כל הפסולין ששחטו:

שהשחיטה כשרה בנשים. בגמרא מוכח דנשים שוחטות אפי' לכתחילה [כ] הא דתנן ששחטו דיעבד משום דבעי למיתני טמאים דלכתחילה לא ולא קאמר משום דבעי למיתני נשים דקתני ברישא מיכן [כא] תשובה למה שכתבו [כב] בהלכות א"י דנשים לא ישחטו מפני שדעתן קלה ועוד כתוב בהן שחט ולא בירך וערום ששחט שחיטה [כג] פסולה ונראה שהם אומרות בעלמא שהיה אומר [כד] אותו המכס שכתב הלכות ארץ ישראל: **ובטמאים.** מפרש בגמרא דלכתחילה אין שוחטין שמא יגעו בבשר ואע"ג דלדם קדשים אינו מכשיר אינת הקודש מכשרת או כשהעבירה בנהר ועדיין משקה טופח עליה כדאמר בפ"ק דפסחים (דף כ.) וא"ת תיפוק ליה דלמא אתיא [כה] לאימשוכי בפנים ואפי' [כו] טהור גמור לבן זומא דאמר (יומא ל.) הנכנס למקדש טעון טבילה [כז] אין יכול לשחוט בסכין ארוכה דלמא אתי לאמשוכי כדאמר בפ' אמר להם הממונה (שם דף לא.) וי"ל דבטהור שייך למיגזר טפי דלמא אתי לאימשוכי אבל טמא מיזהר זהיר ומידכר ומשום הכי לא נקט נמי שמא יכניס ידו לפנים אע"ג דאיכא איסורא [כח] למאן דאמר (לקמן לב:) ביאה במקצת שמה ביאה ומיהו איכא למימר דנקט טעמא דהוי לכולי עלמא והקשה ה"ר אפרים [כט] והיאך במוקדשין שוחט דאע"ג דמוקי לה בגמ' בסכין ארוכה אין יתכן שיהא כל כך ארוכה מהר הבית [ל] עד עזרת ישראל כדתנן במסכת כלים (פ"א מ"ח) החיל מקודש מהר הבית שאין עובדי כוכבים וטמאי מתים נכנסין לשם עזרת נשים מקודשת הימנה [לא] שאין טבול יום נכנס לשם ואפי' [לב] אי האי סוגיא בטמא שרץ ומותר ליכנס בחיל מ"מ עזרת נשים ארוכה קל"ה אמה [כ] והיאך יתכן שתהא סכין ארוכה כל כך וי"ל דהיכא דנטמא בעזרת נשים לא

עין משפט נר מצוה

קל אב מיי' פרק י"ד מהלכות פסה"מ הלכה י:

א ג מיי' פ"א שם הל"א ופ"ט מהלכות ביאת מקדש הל' ו ופרק ה' מהלכות מעה"ק הלכה א:

ב ד מיי' פרק י"ד מהלכות פסה"מ הלכה ג:

◆

מוסף רש"י

אכילת פרס. חצי ככר ששיערו בו חכמים את העירוב שהוא כולו מזון שתי סעודות וחציו מזון סעודה אחת (ברכות מא.). פרס הוא חצי ככר ששיערו בו עירובי תחומים שהוא מזון שתי סעודות וחציו לבית המנוגע לטמא בגדים אם ישהה בו כדי אכילתו שנתנה תורה שיעור שהייתו כדי סעודה דכתיב (ויקרא יד) והאוכל בבית יכבס את בגדיו והלכה למשה מסיני דחצי ככר של שמונה ביצים הוא סעודה (פסחים מד.). פרס לשון פרוסה (עירובין ד.). את שדרכו לאכול אין שאין דרכו לא. דלא הויא מחשבה אם חישב לאוכלו למחר, וכיון דלא הויא מחשבה לא מצטרפין לפסול: אלא אימא הא לאכול ולאכול דבר שדרכו לאכול. כגון כחצי זית בחוץ כחצי זית למחר מצטרפין לפסול (מנחות יב:): הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן כל הפסולין. לעבודה, כגון זר ואונן טמא ובעל מום וכיוצא בהן: ששחטו. קרבן (חולין ב:):

◆

שיטה מקובצת

תוד"ה הא לאכול ולאכול כו' מצטרף, וא"ת כו' וי"ל דמכרח הוא כיון שיש לנקדק כל כך דעתות אית ליה דדייקינן כל (הכן) דאפשר לדייק, דאם לא כן כי אם לאקדק הא ביותר מכדי אכילת פרס מצטרף ליתני לאכול בשני בני אדם דלא מצטרף וכ"ש לאכול ולהקטיר, וכן אם לא כן כי אם לנקדק הא בשני בני אדם מצטרף ליתני לאכול באדם אחד ביותר מכדי אכילת פרס דלא מצטרף וכ"ש אכילה והקטרה (מהרי"פ ז"ל): הדרן עלך כל הזבחים שקבלו דמן תוד"ה ובטמאים כו' והיאך יתכן שתהא סכין ארוכה כל כך. וי"ל דמיירי בטומאת מת שטומאה בפנים ומותר מן התורה ליכנס במחנה לויה ואפילו מת עצמו כדכתיב (שמות יג, יט) ויקח משה את עצמות יוסף עמו ודרשינן (סוטה דף יג.) עמו במחיצתו, וכיון שאינו אסור אלא מדרבנן לא גזור, וכ"ש בטומאת שאירשה בפנים דליכא איסור שרייה. או שמא מיירי בטהר במתם (רש"י מהרי"פ ז"ל):

מסורת הש"ס

א) מנחות יג: כל הסוגיא, ב) [לעיל כט.], ג) [שם] לקמן לה., ד) חולין ג., ה) ברכות לא יבמות לג [ירוש' שבת פ"ב ה"ה, יומא פ"ב ה"א], ו) לעיל כו., ז) כריתות יג., ח) חולין ב ע"ש, ט) צ"ק מ"ו, י) לעיל כט, כ) [מדות פ"ב מ"ה]

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ובטמאים וכו' את הבשר הס"ד ואח"כ מ"ה ובלבד שלא יהיו טמאים נוגעין בבשר וכגון דעביד סכין: (ב) ד"ה לפיכך וכו' שחטוהו במחשבה חוץ לזמנו וחוץ למקומו דהואיל וראוין:

◆

שינויי נוסחאות

א] ולאכול דומיא דלאכול ולהקטיר (כ"צ, וכעי"ז בשי"מ, ועי' גי' רש"י וכעי"ז בכי"מ, ועי' צ"ק דמגלה גי' רש"י): ב] לאכול דבר שדרכו כל"ל (שי"מ): ג] בכי"ל נוסף מאן תנא וכ"ה במנחות: ד] ומאי קמ"ל אי לאכול ולאכול דבר כו' כל"ל (יחו"ן וכ"ה בכתה"י ובתוס' וכ"ה ברש"י): ה] למחר וכחצי זית למחר פיגול אי וכו' (שי"מ וכ"ה במנחות), נ"א ל"ג תיבות שבמוסגרים (גליון): ו] תיבת ובטמאים ליתא במשניות בכפרי' וכת"י, ועיין תוי"ט ורש"ש: ז] ה"ג הא לאכול כו' (שי"מ): ח] נ"מ נוסף אדם למזבח ומאכילת: ט] לפגל אבל אכילה ואכילה מצטרפין לפגל ואע"ג כל"ל (שי"מ וכ"ה בכתה"י): ול"ק גרים מצטרפין לפסול הא וכו' מצטרפין לפגל ואע"ג: י] תיבות מאי קמשמע לן נמחק (שי"מ): יא] ל"ל מצטרפות (שמ"ק): יב] ל"ל אדיוקא (צ"ק): יג] הוא דהוי כל"ל (צ"ק): יד] אימורים למחר (שי"מ): טו] מצטרפי דהשתא ומה כו' כל"ל והד"ל (שי"מ, כי"י): טז] מה"ד לאכול ולהקטיר אצטריך. פי' לעולם לטופיה ורבנן היא כדאמרן ואע"ג דמדוקיא שמעינן לה איצטריך סד"א התם כי וכו' כל"ל והד"א (שי"מ): יז] מצטרף (שי"מ): יח] נר' דלא היה בגירסתם דיחויא דגמ' דילמא בהיסק גדול, וכן לדל הכ"מ פי"ד מהל' פסה"מ ה"י כדעת הרמב"ם (חזו"א סס"ו): יט] דבר שדרכו כל"ל (שי"מ): כ] יש להוסיף דמפרש (שי"מ), או פרקאמר (הגרי"ב): כא] ומכאן (די"א שי"מ): כב] שכתוב (די"ו): כג] שחיטתו (די"ו): כד] אומר מדעתו (ב"ש): כה] אתי (די"ו): כו] ודאפילו (שי"מ): כז] טבילה איבעיא לן בפרק אמר להם הממונה אי יכול לשחוט בסכין ארוכה אי לא דלמא אתי לאמשוכי וי"ל דבטהור וכו' כל"ל (שי"מ): כח] איסורא דאורייתא (שי"מ): כט] וטמא היאך שוחט במוקדשין דאע"ג כו' כל"ל (שי"מ): ל] מהר הבית נמחק, וצ"ל מעזרת נשים עד עזרת ישראל דתנן במסכת כלים החיל מקודש ממנו שאין גוים וכו' (כי"ב): לא] צ"ל ממנו (שי"מ): לב] ואפילו אי לוקי להאי סוגיא בטמא וכו' כל"ל (צ"ק): לג] ואפילו הוי האי טמא בטבול יום והלא עזרת נשים ארוכה וכו' (שי"מ)

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com